

Revisionsverkets ställningstaganden

Kostnadseffektivitet i behandlingen av NTM-centralernas beslut om företagsstöd

Behandlingen av företagsstöd är en del av NTM-centralernas process för företagsfinansiering. Syftet är att NTM-centralerna ska se till att projekt som godkänns för finansiering följer regionala fokuseringar och att projekt som godkänns för EU:s medfinansiering följer EU-program och uppfyller de mål som enligt programmen ställts på projekten. Arbets- och näringsministeriet styr och övervakar NTM-centralerna när dessa beviljar bidrag för utveckling av företagsverksamhet.

Revisionen riktades på kostnadseffektiviteten i behandlingen av NTM-centralernas beslut om företagsstöd och på det faktaunderlag som används vid beräkningar av effektiviteten. Vid revisionen utredde revisionsverket målsättningen för behandlingen, eventuella skillnader i effektiviteten mellan olika NTM-centraler och EU-programperiodår, och åtgärder som främjar kostnadseffektiviteten.

Utifrån revisionen kan det konstateras att det finns förutsättningar för en kostnadseffektiv verksamhet, trots den bristfälliga målsättningen. Uppgifterna om effektiviteten är dock inte tillförlitliga och tillräckliga för att det ska vara möjligt att göra jämförande beräkningar mellan olika NTM-centraler eller EU-programperioder. Dessutom kan bristerna och felen i faktaunderlaget också försvåra ledningen av verksamheten och bedömningen av konsekvenserna av olika effektivitetsfrämjande åtgärder.

Målsättningen har inte direkt stött kostnadseffektiviteten i behandlingen av beslut om företagsstöd

Inga egentliga mål har ställts upp för kostnadseffektiviteten i behandlingen av NTM-centralernas beslut om företagsstöd. Därför har målsättningen inte direkt kunnat stöda kostnadseffektiviteten. De strategiska målen för 2012–2015 uppställda för NTM-centralerna och de verksamhetsriktlinjer för 2012–2014 som Arbets- och näringsministeriet har ställt på förvaltningsområdet har däremot indirekt stött kostnadseffektiviteten.

De mål som gäller ökning i den elektroniska ärendehantering och behandlingstiden för ansökningar om företagsstöd har varit indirekta mål som skulle öka effektiviteten. NTM-centralerna har i varierande omfattning rapporterat om uppfyllelsen av de indirekta målen i Statens rapporteringstjänst Netra.

Trots att inga egentliga mål har fastställts för kostnadseffektiviteten i behandlingen av beslut om företagsstöd, innehåller de verksamhetsberättelser som ingår i NTM-centralernas bokslut rapporter om lönsamheten och produktiviteten i behandlingen av beslut om företagsstöd.

Felaktiga prestationsvolymerna har använts i lönsamhets- och produktivitetssuppgifterna

Ett viktigt verktyg för ledning av verksamhet är uppföljning av måloppfyllelse. Vid revisionen framkom att man har använt felaktiga prestationsvolymerna i uppgifterna om lönsamheten och produktiviteten i behandlingen av NTM-centralernas beslut om företagsstöd. Detta innebär att nyckeltalen om NTM-centralernas lönsamhet och produktivitet är felaktiga. De felaktiga och bristfälliga uppgifterna gör att det är

svårt att jämföra de verkliga skillnaderna i kostnadseffektiviteten mellan olika NTM-centraler och olika EU-programperiodår samt med kostnadseffektiviteten i behandlingen av företagsstöd för landsbygden. Under revisionen informerades utvecklings- och förvaltningscentret och Arbets- och näringsministeriet om det tydliga felet i nyckeltalen. I en utredning som revisionsverket fick av utvecklings- och förvaltningscentret fastslog man att det fanns ett fel i prestationsvolymerna. Felet har inverkat bland annat så att nyckeltalen har gett en mer positiv bild av lönsamheten och produktiviteten i behandlingen av beslut om företagsstöd än vad verkligheten visat.

Vid revisionen var det inte möjligt att göra de planerade jämförande beräkningarna och verifiera de eventuella skillnaderna i effektiviteten på grund av felen och bristerna i faktaunderlaget. Vid avsaknad av mål för kostnadseffektiviteten och mätare för uppföljning av målen, är det problematiskt att utvärdera effektiviteten och skillnaderna i effektiviteten, eftersom effektiviteten inte kan mätas i förhållande till de målsatta värdena.

I maj 2016 meddelade utvecklings- och förvaltningscentret att centret har gjort korrigeringar i beräkningssystemet, men de korrigerade uppgifterna var inte tillgängliga för en längre period för att revisionsverket skulle ha kunnat göra de planerade jämförande beräkningarna under revisionen.

Kostnadseffektiviteten har främjats, men uppföljningsuppgifterna är bristfälliga

Åtgärder som främjar kostnadseffektiviteten kan anses vara att behandlingen av beslut om företagsstöd koncentrerades till de NTM-centraler som är specialiserade på förvaltning av strukturfondsärenden (s.k. SF-NTM) 2014 och att vissa uppgifter koncentrerades till NTM-centralen i Birkaland 2015. Koncentrationerna har särskilt motiverats med allt knappare resurser.

Den elektroniska ärendehantering och den elektroniska behandlingen av stödansökningar har också utvecklats. År 2015 började NTM-centralerna använda en arbetsinstruktion för finansieringsprocessen i syfte att förenhetliga behandlingen av ansökningar. Utvecklingsåtgärderna har följt de strategiska målen som Arbets- och näringsministeriet ställt upp.

Det är svårt att leda verksamheten och höja kostnadseffektiviteten om faktaunderlaget för uppföljningskalkyler inte är tillförlitligt och det finns brister i rapporteringen. Bristfälliga och felaktiga uppgifter kan också försvåra bedömningen av konsekvenserna av främjande åtgärder och jämförelsen av verkliga skillnader i effektiviteten mellan olika år. De fel som finns i faktaunderlaget måste korrigeras. Enligt uppgift från utvecklings- och förvaltningscentret kommer lönsamhets- och produktivetsuppgifterna att korrigeras även för jämförelseåren 2014 och 2015 i bokslutet för 2016.

Revisionsverkets rekommendationer

1. Arbets- och näringsministeriet bör se till att faktaunderlaget för NTM-centralernas uppföljningskalkyler är tillförlitligt. Åtgärder som främjar kostnadseffektiviteten och bedömningar av konsekvenserna av åtgärderna förutsätter tillförlitliga uppföljningsuppgifter. Ministeriet bör använda de korrigerade nyckeltalen som jämförelseuppgifter och underlag för framtida utvecklingsåtgärder.

2. Ministeriet bör se till att NTM-centralerna lämnar mer omfattande rapporter om uppfyllelsen av resultatmålen för sitt förvaltningsområde i Netra. Mer omfattande rapporter bidrar till att förbättra måluppfyllelsen och uppföljningen av jämförelseuppgifter.